

ชื่องานวิจัย วิเคราะห์การยืมและความต้องการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย สุกัญญา ธีรพงศ์ภักดี
ปีที่วิจัย 2546

สาระสังเขป

ผลวิเคราะห์การยืมและความต้องการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าหนังสือภาษาไทยถูกยืมมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาไทย
หมวดที่มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 300 สังคมศาสตร์ รองลงไปคือหมวด 600 วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศที่มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 300 สังคมศาสตร์ หมวด 500
วิทยาศาสตร์ และ หมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ หนังสือภาษาไทยที่มีการยืมน้อยที่สุด ได้แก่ หมวด 100
ปรัชญา จิตวิทยา และ หมวด 400 ภาษาศาสตร์ หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศที่มีการยืมน้อยที่สุด ได้แก่
หมวด 200 ศาสนา หมวด 000 ความรู้ทั่วไป คอมพิวเตอร์ บรรณารักษศาสตร์ และ หมวด 700 ศิลปะและ
นันทนาการ

การยืมหนังสือทั่วไป จำแนกตามปีพิมพ์ และหมวดหมู่ หนังสือทั่วไปภาษาไทยที่มีการยืมมากที่สุด
ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ.2530-2539 รองลงไป ได้แก่ หนังสือที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ.2520-2529 และ ปี พ.ศ.
2510-2519 ตามลำดับ หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศที่มีการยืมมากที่สุดตีพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ.1987-1996
1977-1986 และ ค.ศ. 1967-1976 ตามลำดับ

หนังสือที่ไม่มีการยืม พบว่า หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศไม่มีการยืมมากกว่าหนังสือภาษาไทย
หนังสือภาษาไทยหมวดที่ไม่มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 200 ศาสนา รองลงไปแก่ หมวด 000 ความรู้
ทั่วไป คอมพิวเตอร์ บรรณารักษศาสตร์ และ หมวด 300 สังคมศาสตร์ หนังสือภาษาต่างประเทศหมวดที่ไม่
มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 300 รองลงไปคือ หมวด 600 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ หมวด 900
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

ทั้งหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่มีการยืมเฉลี่ยสูงสุดต่อเล่มอยู่ที่ เล่มละ 1-20 ครั้ง
หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีการยืมต่อมากที่สุด จำนวนเฉลี่ยสูงสุดระหว่าง 1-10 ครั้ง

OR
ในด้านการสำรวจผู้ใช้พบว่าผู้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงไปได้แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์/พนักงานสายวิชาการ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงไปได้แก่ปริญญาโท/เอกหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่สังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยสังกัดหน่วยงานในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด ในการหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ใช้ส่วนใหญ่สืบค้นจากระบบสืบค้นข้อมูล CMUL OPAC รองลงไปได้คือ เดินดูตามชั้นหนังสือหรือตามโต๊ะอ่าน โดยตรง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรประเภทหนังสือทั่วไปมากที่สุด รองลงไปได้คือ วิทยานิพนธ์ รายงานนักศึกษา เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกใช้หนังสือทั่วไปมีสาเหตุมาจากสภาพหนังสือชำรุดไม่น่าใช้มากที่สุด เหตุผลน้อยที่สุดคือ เป็นหนังสือภาษาต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้เวลาค้นศึกษามากไป

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้หนังสือทั่วไปในหมวดต่างๆในระดับปานกลางในทุกหมวด ยกเว้นหมวด 200 ศาสนา ที่มีการใช้ระดับน้อย หมวดที่มีการใช้ระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ หมวด 300 สังคมศาสตร์และหมวด 000 ความรู้ทั่วไป คอมพิวเตอร์ บรรณารักษศาสตร์

ความต้องการใช้หนังสือทั่วไปผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้มีความต้องการใช้หนังสือหมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ในระดับมาก และมีความต้องการใช้หนังสือหมวดที่เหลือในระดับปานกลาง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หมวด 000 ความรู้ทั่วไป คอมพิวเตอร์ บรรณารักษศาสตร์ หมวด 300 สังคมศาสตร์ หมวด 900 ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยว และต้องการใช้หนังสือทั่วไปน้อยที่สุดในหมวด 200 ศาสนา และ หมวด 700 ศิลปะและนันทนาการ

ในด้านความพึงพอใจในทรัพยากรหนังสือทั่วไป พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจในระดับมากในด้านเนื้อหาของหนังสือ และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในหัวข้อการเรียงหนังสือบนชั้น ความทันสมัยของหนังสือ สภาพตัวเล่ม และปริมาณฉบับ ตามลำดับ

ในด้านปัญหาการใช้หนังสือทั่วไป พบว่า ผู้ใช้หนังสือทั่วไปประสบปัญหาในระดับมากในด้านการหาตัวเล่ม และประสบปัญหาด้านอื่นๆในระดับปานกลางในด้าน ตัวเล่มอยู่ที่ห้องสมุดคณะ ความทันสมัยของเนื้อหาในหนังสือ การมีผู้ยืมหนังสือออกไปแล้ว หนังสือชำรุด ฝึกขาด เนื้อหาไม่ตรงความต้องการ จำนวนฉบับ จำนวนการยืมน้อยเกินไป และแสงสว่างของแสงไปบริเวณชั้นหนังสือ การจัดเรียงหนังสือบนชั้น ภาษาของหนังสือเป็นภาษาต่างประเทศ และประสบปัญหาในระดับน้อยในด้าน ไม่ทราบระบบจัดหนังสือ

Research Title : The Borrow Analysis and the Books Needs of Chiangmai

University library Users

Researcher : Sukanya Teerapongpakdi

Year : 2003

Abstract

The results of this research found that Thai books were borrowed more than foreign books. The most borrowed Thai book category was 300; Social Science, the next category was 600; Science and Technology. The most borrowed general foreign book was category 300; Social Science, followed by category 500; Science and 600; Science and Technology. The least borrowed Thai books was category 100; Philosophy and Psychology, the next category was 400; Linguistics. The least borrowed foreign book was category 200; Religions, 000; General and category 700; Leisurement.

Regarding to the general books classified by its printing years and categories, this research resulted that the most borrowed Thai general books were printed during the year 1987-1996, followed by books printed during the year 1977-1986 and 1967-1976 consecutively.

For least borrowed books, this study found that the foreign general books were not borrowed more than Thai books. The least borrowed Thai book category was 200; Religion, the next was 100; General Book, category 300; Social Science, the next was 600 ; Science and Technology and 900; History consecutively.

The most rate of Thai and foreign books have average maximum borrowing at 1-20 times per book. The average maximum renewal rate of Thai and foreign books were 1-10 times.

This research found that most users were bachelor degree students, next were master degree students, lecturers and academic staffs. Most of them were the graduated bachelor degree or equivalent; followed by master degree, doctor degree, which mainly were employees in Science and Technology department, Chiangmai University.

In order to search for the information resources, majority of users use CMUL OPAC system, followed by direct searching from bookshelves or reading desk in the library.

Most of the sample group who completed the questionnaire used general books more likely, thesis and student reports. The reasons that the sampling group did not like to use the general books were because of the books in a defective condition. The second reason was foreign books, which required time consuming for study.

Most of people who completed the questionnaires used the general books of various categories in the medium level of all categories, except group 200; Religion that were used in the low level. The categories which have been used the most in this medium level were group 600; Applied Science, group 300 ; Social Science and group 000; General.

Concerning the research result on the general books requirement, this study found that the users required the books of category 600; Applied Science in the high level and the other categories were in the medium level. The average requirement from high to low level consecutively was category 000, 300, 900 and 700.

Regarding to a satisfaction on the general books, this research found that the users satisfaction on book contents was a high stage; the medium level was the book titles classified on shelves, the book modernity, and the condition and copies quantity.

The general book users faced the problem at high level searching for the book copies and the other problems in the medium level, such as the copies were kept at the faculty libraries, the modernity of the book contents, the damaged book after borrowing, the book contents did not meet the users requirement. The copy quality borrowed was too little and the light on shelves was not enough, the book language was foreign language. The minor problem was lacking knowledge of the book classification system.